Rättsfallssamlingen

FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT
MANUEL CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA
föredraget den 14 januari 2021 [1]

Mål C-913/19

CNP spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
mot
Gefion Insurance A/S

(begäran om förhandsavgörande från Sąd Rejonowy w Białymstoku (Regional domstol i Białystok, Polen))

”Begäran om förhandsavgörande – Civilrättsligt samarbete – Domstols behörighet på privaträttens område – Särskilda behörighetsbestämmelser – Ansvarsförsäkring – Överlåtelse av fordran – Begreppet filial, agentur eller etablering”

1. I det nationella målet råder oenighet om en polsk domstols internationella behörighet för att pröva en tvist mellan ett bolag till vilket en person som hade lidit skada på grund av en trafikolycka i Polen hade överlåtit sina rättigheter, och det försäkringsföretag i Danmark som täcker riskerna för den person som vållade olyckan.

2. I sin begäran om förhandsavgörande vill den polska domstolen att EU-domstolen ska tolka de särskilda behörighetsreglerna vid försäkringstvister i avsnitt 3 i kapitel II i förordning (EU) nr 1215/2012, [2] jämfört med artikel 7.2 och 7.5 i samma förordning. Enligt den sistnämnda artikeln är domstolen för den ort där skadan inträffade behörig (punkt 2). Om talan avser en tvist som hänför sig till verksamheten vid en filial, agentur eller annan etablering, är domstolen för den ort där denna är belägen behörig (punkt 5).

3. I den dom som domstolen meddelar (och som läggs till de domar den tidigare har meddelat rörande försäkringsavsnittet), [3] kan den dessutom pröva sambandet mellan artikel 7.5 i förordningen och direktiv 2009/138/EG. [4]

1 Originalspråk: spanska.

2 Europaparlamentets och rådet förordning (EU) av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (EUT L 351, 2012, s. 1).

3 Se, bland de senaste, dom av den 27 februari 2020, BALTA (C-803/18, EU:C:2020:123), dom av den 31 januari 2018, Hofsoe (C-106/17, EU:C:2018:50); och dom av den 21 januari 2016, SOVAG (C-521/14, EU:C:2016:41).

4 Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II) (EUT L 335, 2009, s. 1; nedan kallat Solvens II-direktivet).

I. Tillämpliga bestämmelser

A. Förordning nr 1215/2012[5]

4. I skäl 16 anges följande:

”Principen om att domstolen där svaranden har hemvist är behörig bör kompletteras med alternativa behörighetsgrunder i de fall där det finns en nära anknytning mellan domstolen och tvisteföremålet eller då detta krävs för att underlätta en korrekt rättskipning. Detta kriterium om nära anknytning bör säkerställa ökad rättssäkerhet och förhindra att svaranden kan stämmas i en domstol i en medlemsstat som han eller hon inte rimligen kunde förutse …”

5. Artikel 4.1 har följande lydelse:

”Om inte annat föreskrivs i denna förordning, ska talan mot den som har hemvist i en medlemsstat väckas vid domstol i den medlemsstaten, oberoende av i vilken stat han eller hon har medborgarskap.”

6. I artikel 5.1 föreskrivs följande:

”Talan mot den som har hemvist i en medlemsstat får väckas vid domstol i en annan medlemsstat endast med stöd av bestämmelserna i avsnitten 2–7 i detta kapitel.”

7. I artikel 7 föreskrivs följande:

”Talan mot en person som har hemvist i en medlemsstat får väckas i en annan medlemsstat:

…

2) Om talan avser skadestånd utanför avtalsförhållanden, vid domstolen för den ort där skadan inträffade eller kan inträffa.

…

5) Om talan avser en tvist som hänför sig till verksamheten vid en filial, agentur eller annan etablering, vid domstolen för den ort där denna är belägen.”

8. Behörighetsbestämmelserna för försäkringstvister finns i artiklarna 10–16 i förordningen, vilka ingår i avsnitt 3 i kapitel II.

9. Artikel 10 har följande lydelse:

”För försäkringstvister gäller i fråga om domstols behörighet bestämmelserna i detta avsnitt, om inte annat följer av artiklarna 6 och 7.5.”

5 I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 22 om Danmarks ställning, fogat till EU-fördraget och EUF-fördraget, deltar Danmark inte i antagandet av denna förordning, som varken är bindande för eller tillämplig på Danmark. Danmark meddelade emellertid kommissionen att landet hade för avsikt att tillämpa innehållet i förordningen genom skrivelse av den 20 december 2012 (EUT L 79, 2013, s. 4).

B. Direktiv 2009/138

10. Artikel 145 (”Villkor för etablering av filial”) har följande lydelse:

”1. Medlemsstaterna ska se till att ett försäkringsföretag som önskar etablera en filial inom en annan medlemsstats territorium underrättar hemmedlemsstatens tillsynsmyndigheter därom.

Ett företags stadigvarande närvaro inom en medlemsstats territorium ska betraktas som en filial, även om närvaron inte har formen av en filial utan endast består av ett kontor som förestås av företagets egen personal eller av någon som är fristående från företaget men har en stående fullmakt att företräda företaget på samma sätt som en agentur.

…”.

11. Artikel 151 (”Icke-diskriminering av personer som framställer anspråk”) har följande lydelse:

”Värdmedlemsstaten ska kräva att skadeförsäkringsföretaget ser till att personer som framställer anspråk i anledning av händelser som inträffat inom dess territorium, inte kommer i en mindre förmånlig ställning till följd av det förhållandet att företag som försäkrar risker klassificerade enligt försäkringsklass 10 i del A i bilaga I, med undantag för fraktförares ansvar, gör detta inom ramen för tillhandahållande av tjänster i stället för att ha ett etableringsställe i den staten.”

12. Artikel 152 (”Representant”) har följande lydelse:

”1. För de ändamål som anges i artikel 151 ska värdmedlemsstaten kräva att skadeförsäkringsföretaget utser en representant, bosatt eller etablerad inom medlemsstatens territorium, som ska inhämta alla upplysningar som behövs om försäkringsfall, och som har fullmakt att företräda företaget i förhållande till skadelidande som skulle kunna framställa anspråk, innefattande rätt för representanten att betala ersättningar i anledning av sådana anspråk och att företräda företaget, eller vid behov låta det företrädas, inför den medlemsstatens domstolar och myndigheter i angelägenheter som rör sådana försäkringsfall.

…”.

II. Bakgrund till det nationella målet och tolkningsfrågan

13. CNP spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (nedan kallat CNP) är ett bolag med begränsat ansvar med säte i Polen.

14. Gefion Insurance A/S (nedan kallat Gefion) är ett försäkringsföretag med säte i Danmark.

15. Crawford Polska sp. z o.o. (nedan kallat Crawford Polska), som har säte i Polen, är befullmäktigad företrädare för Gefion[6] för ”fullständig skadereglering” och för att ”företräda Gefion i samtliga förfaranden … vid domstol och andra myndigheter”.

16. Polins spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (nedan kallat Polins) är ett annat företag med säte i Żychlin (Polen), som också företräder Gefion i Polen.[7]

6 Enligt en fullmakt från den 31 maj 2016 som hade utställts för Crawford Polska av behöriga ledamöter i Gefions styrelse.

7 Polins fungerar som försäkringsagentur, i enlighet med de polska bestämmelser som införlivar Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/97 av den 20 januari 2016 om försäkringsdistribution (omarbetning) (EUT L 26, 2016, s. 19).

17. Den 28 februari 2018 inträffade en trafikolycka i Polen, där den skadelidandes och den skadevållandes motorfordon var inblandade. Den skadevållande hade vid tidpunkten för trafikolyckan ingått ett avtal med Gefion om ansvarsförsäkring för motorfordon.

18. Under tiden som den skadelidandes motorfordon reparerades ingick den skadelidande den 1 mars 2018 ett avtal med reparationsverkstaden avseende hyra av ersättningsfordon mot vederlag.

19. Vid regleringen av uthyrningstjänsten överlät den skadelidande sin fordran på ersättning för hyreskostnaderna gentemot motparten, till reparationsverkstaden. Efter hyrestidens utgång utfärdade verkstaden en faktura som inkluderade mervärdesskatten för tjänsten.

20. Den 25 juni 2018 förvärvade CNP, genom ett avtal om överlåtelse av fordran, rätten att driva in en förfallen fordran avseende ersättning för kostnaderna för uthyrning av ersättningsfordonet från Gefion, från reparationsverkstaden.

21. Samma dag begärde CNP att Gefion skulle betala det fakturerade hyresbeloppet. Betalningsanmodan skickades till Polins adress.

22. Crawford Polska reglerade skadan för Gefions räkning. För Gefions räkning kontrollerade Crawford Polska delvis fakturan och medgav en del av den begärda ersättningen för uthyrningskostnaden.

23. I samma dokument underrättades CNP om möjligheten att inge klagomål till Crawford Polska i egenskap av befullmäktigad företrädare för försäkringsföretaget. I beslutet angående skadan underrättades även om möjligheten att väcka talan mot Gefion antingen vid behörig domstol enligt allmänna bestämmelser eller vid behörig domstol där försäkringstagaren, den försäkrade eller en förmånstagare eller berättigad part enligt försäkringsavtalet har hemvist eller säte.

24. CNP väckte talan mot Gefion den 20 augusti 2018 vid Sąd Rejonowy w Białymstoku (Regionala domstolen i Białystok, Polen). I motiveringen avseende domstolens behörighet hänvisade CNP till den information som Gefion gjort tillgänglig för allmänheten, nämligen att dess huvudsakliga företrädare i Polen är Polins. CNP begärde att delgivning till Gefion skulle ske på Polins adress.

25. I egenskap av motpart yrkade Gefion att talan skulle avvisas på grund av att den polska domstolen saknade behörighet. Artikel 5.1 i förordningen åberopades som relevant bestämmelse avseende domstols behörighet. Gefion gjorde gällande att CNP inte är försäkringstagare, försäkrad eller förmånstagare, utan endast en näringsidkare som köper upp fordringar på grund av försäkringsavtal och inte omfattas av möjligheten att väcka talan vid en domstol i en annan medlemsstat än den där försäkringsgivaren har säte.

26. CNP anförde att Gefion finns upptagen i förteckningen över i Polen anmälda försäkringsföretag i EU-medlemsstater eller Eftastater, vilka kontrolleras av Komisja Nadzoru Finansowego (finanstillsynsmyndigheten, Polen), att Gefion säljer försäkringar i Polen och att det inte är godtagbart att den som övertar en fordran från den skadelidande, förvägras möjligheten att kräva ersättning för reparationskostnaden vid domstolen på den ort där skadehändelsen inträffade och på den ort där reparationen utfördes.

27. Mot denna bakgrund har Sąd Rejonowy w Białymstoku (Regionala domstolen i Białystok) beslutat att ställa följande frågor till domstolen:

”1) Ska artikel 13.2 jämförd med artikel 10 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område tolkas så, att tillämpningen av artikel 7.2 och 7.5 i

förordningen inte är utesluten vid fastställandet av en domstols behörighet i en tvist mellan en näringsidkare och ett försäkringsföretag med anledning av en fordran mot försäkringsföretaget som grundar sig på en ansvarsförsäkring och som näringsidkaren förvärvat av den skadelidande?

2) Om fråga 1 besvaras jakande, ska artikel 7.5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område tolkas så, att ett rörelsedrivande bolag som utövar verksamhet i en medlemsstat och reglerar sakskador inom ramen för en obligatorisk ansvarsförsäkring för motorfordon på grundval av ett avtal med ett försäkringsföretag som har säte i en annan medlemsstat, ska anses vara försäkringsföretagets filial, agentur eller annan etablering?

3) Om fråga 1 besvaras jakande, ska artikel 7.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område tolkas så, att den utgör ett självständigt utpekande av behörighet för domstolen i den medlemsstat där den skadevållande händelsen inträffade och i vilken den borgenär som förvärvat fordran som grundar sig på den obligatoriska ansvarsförsäkringen från den skadelidande har väckt talan mot det försäkringsföretag som har säte i en annan medlemsstat?”

III. Förfarandet

28. Begäran om förhandsavgörande inkom till domstolen den 13 december 2019.

29. CNP, Gefion, Republiken Polens regering och Europeiska kommissionen har inkommit med skriftliga yttranden. Det har inte ansetts nödvändigt att hålla förhandling.

IV. Bedömning

30. På uppmaning av domstolen handlar detta förslag till avgörande bara om den andra tolkningsfrågan. Som framgår ovan efterfrågar den hänskjutande domstolen där en tolkning av begreppet ”filial, agentur eller annan etablering” i artikel 7.5 i förordningen, under förhållanden som de som här är aktuella.

31. Jag anser att svaret på denna fråga följer av domstolens rättspraxis rörande den bestämmelsen, sedan den fördes in i 1968 års Brysselkonvention,[8] vilket jag ska återkomma till nedan.

32. Eftersom den hänskjutande domstolen och några av de som har avgett yttranden i förevarande mål i varierande utsträckning har föreslagit att prövningen även ska omfatta andra bestämmelser rörande försäkringar (Solvens II-direktivet), ska jag även behandla dessa.

A. Inledande synpunkter

33. Artikel 7.5 i förordningen föregicks närmast av artikel 5.5 i förordning (EG) nr 44/2001[9] och den föregicks i sin tur av artikel 5.5 i 1968 års Brysselkonvention. Bestämmelsens lydelse har inte ändrats.

8 Konvention i Bryssel av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område (EGT L 299, 1972, s. 32; svensk utgåva, EGT C 15, 1997, s. 30).

9 Rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (EGT L 12, 2001, s. 1).

34. Domstolen har tolkat dessa tre instrument i domar som har gett upphov till en fast rättspraxis, [10] vilken svaret på tolkningsfrågan självklart måste rätta sig efter. På så sätt säkerställs kontinuiteten vad beträffar tolkningen av detta instrument och dess föregångare, i enlighet med skäl 34 i förordningen.

35. Artikel 7.5 i förordningen finns i avsnitt 2 (”Särskilda behörighetsbestämmelser”) i kapitel II. Den ska tillämpas vid försäkringstvister eller, mer precist, vid tvister som omfattas av tillämpningsområdet för avsnitt 3 (”Behörighet vid försäkringstvister”) i samma kapitel, när de föreskrivna kraven är uppfyllda. [11] Detta följer av förbehållet i artikel 10 i förordningen. [12]

36. Kriterierna för tolkning av artikel 7.5 i förordningen, vilka jag ska behandla nedan, skiljer sig inte åt beroende på om det finns en part i tvisten som är ”svagare” än den andra eller inte. Denna omständighet påverkar inte det sätt på vilket den bestämmelsen ska tolkas eller tillämpas. [13]

37. Min uppfattning är följaktligen densamma oavsett om domstolen besvarar den första frågan jakande eller nekande, och därmed finner att del 3 i kapitel II i förordningen ska tillämpas i det nationella målet. I det sistnämnda fallet erbjuds käranden behörighetsgrunden i artikel 7.5 i förordningen genom den interna hänvisning som finns i artikel 10 i samma förordning.

B. Artikel 7.5 i förordningen

1. Domstolens rättspraxis

38. Artikel 7.5 i förordningen innehåller en särskild behörighetsregel som innebär ett undantag från huvudregeln att domstolarna där svaranden har hemvist ska ha internationell behörighet.

39. Eftersom det är en särskild behörighetsregel ska den tolkas strikt och den får endast tillämpas i de fall som uttryckligen anges i förordningen. [14]

40. Bestämmelsen ska dessutom tolkas autonomt. [15]

41. I likhet med alla andra särskilda behörighetsregler i artikel 7 i förordningen, bygger regeln i punkt 5 på att det finns nära anknytning mellan tvisteföremålet och de domstolar som eventuellt kan komma att pröva tvisten. Denna anknytning motiverar att de tilldelas behörighet för att säkerställa en god rättskipning och ett ändamålsenligt förfarande. [16]

10 Domsluten i vissa domar beror uppenbart på omständigheterna i det enskilda fallet: se dom av den 18 mars 1981, Blanckaert & Willems (139/80, EU:C:1981:70) (nedan kallad domen Blanckaert & Willems) och dom av den 9 december 1987, SAR Schotte (218/86, EU:C:1987:536) (nedan kallad domen SAR Schotte). Detta har inte hindrat domstolen från att utveckla allmänna kriterier som betonar dels förhållandet mellan den utländska och den lokala enheten och hur det uppfattas av tredje parter och dels närheten mellan tvisteföremålet och domstolen (se punkt 38 och följande punkter i detta förslag till avgörande).

11 Dessa krav är inte uppfyllda vid tvister där käranden är en näringsidkare inom det området: dom av den 31 januari 2018, Hofsoe (C-106/17, EU:C:2018:50).

12 Enligt artiklarna 17.1 och 20.1 i förordningen ska artikel 7.5 även tillämpas på konsumenttvister respektive tvister om anställningsavtal.

13 Detta bekräftas av dom av den 19 juli 2012, Mahamdia (C-154/11, EU:C:2012:491), med avseende på artikel 18 i förordning nr 44/2001 (nu artikel 20 i förordningen).

14 Dom av den 5 juli 2018, flyLAL-Lithuanian Airlines (C-27/17, EU:C:2018:533, punkterna 26 och 62) (nedan kallad domen flyLAL-Lithuanian Airlines).

15 Dom av den 22 november 1978, Somafer (33/78, EU:C:1978:205, punkt 8) (nedan kallad domen Somafer).

16 Se Jenard-rapporten om 1968 års konvention (EGT C 59, 1979, s. 22) och skäl 16 i förordningen. I det skälet anges att alternativa behörighetsgrunder bör tillämpas ”i de fall där det finns en nära anknytning mellan domstolen och tvisteföremålet eller då detta krävs för att underlätta en korrekt rättskipning”. Där betonas vidare att detta kriterium om nära anknytning ”bör säkerställa ökad rättssäkerhet och förhindra att svaranden kan stämmas i en domstol i en medlemsstat som han eller hon inte rimligen kunde förutse”.

42. När det ska fastställas om en talan vid domstol rörande verksamheten vid en filial, agentur eller annan etablering tillhörande ett företag med säte i en medlemsstat har tillräcklig anknytning till en annan stat,[17] krävs det enligt domstolens rättspraxis att två rekvisit ska vara uppfyllda: a) det ena, som jag kallar ”det subjektiva rekvisitet”, rör enheterna i fråga, och b) det andra, som jag kallar ”det objektiva rekvisitet”, rör den verksamhet som föranlett tvisten.

43. För att klarlägga huruvida det är fråga om en filial, agentur eller annan etablering (i den mening som avses i artikel 7.5 i förordningen), krävs en specifik bedömning av sakförhållanden.[18] Det är även nödvändigt för att kunna avgöra om det finns en tillräcklig anknytning mellan tvisteföremålet och verksamheten vid filialen, agenturen eller etableringen.

44. Uppgiften att fastställa de faktiska omständigheterna, vilket kräver en bedömning i det enskilda fallet, ankommer inte på EU-domstolen utan på den nationella domstolen.

a) Det subjektiva rekvisitet

45. Begreppen ”filial”, ”agentur” eller ”annan etablering”[19] förutsätter att det finns ett verksamhetscentrum eller en ”enhet” som varaktigt framträder utåt som en förlängning av ett huvudkontor.[20]

46. Ett sådant verksamhetscentrum ska ha en affärsledning och vara materiellt så utrustat att det kan förhandla med tredje man på så sätt att denne - ”trots att han vet att det eventuellt uppkommer ett rättsförhållande med det företag till vilket centrumet hör och som har sitt säte i utlandet - inte behöver vända sig direkt till detta företag”.[21]

47. Det bör göras skillnad mellan den inre och den yttre verksamhetssfären vid en enhet som fungerar som ”filial, agentur eller annat etableringsställe” för huvudkontoret.

48. Domstolen, som har funnit att båda dessa sfärer är relevanta,[22] tillmäter det sätt på vilket de två enheterna genom sitt agerande framträder utåt tillmäts särskild betydelse, som en faktor som kan avgöra om det finns en nära anknytning mellan senare tvister och den domstol som prövar dem.[23]

49. I enlighet med detta kriterium har domstolen funnit följande vad beträffar tolkningen av artikel 7.5 i förordningen:

– ”En oberoende handelsagent (mellanman) som … väsentligen fritt kan organisera sin verksamhet och avgöra hur mycket arbetstid han ska lägga ner i förhållande till ett företag som han går med på att representera, och som [sistnämnda företag] inte kan hindra från att samtidigt representera

17 Den stat där filialen, agenturen eller etableringen finns.

18 Detta erinrade generaladvokat Bobek om i sitt förslag till avgörande i målet flyLAL-Lithuanian Airlines (C-27/17, EU:C:2018:136, punkt 134).

19 När det gäller artikel 7.5 i förordningen gör domstolen ingen åtskillnad mellan dessa tre begrepp: dom av den 6 oktober 1976, De Bloos (14/76, EU:C:1976:134, punkt 21).

20 Domarna Somafer, punkterna 11 och 12; Blanckaert & Willems, punkt 11; flyLAL-Lithuanian Airlines, punkt 59; och beslut av den 19 november 2019, INA m.fl. (C-200/19, ej publicerat, EU:C:2019:985, punkt 35).

21 Domarna Somafer, punkt 12; SAR Schotte, punkt 10, och dom av den 6 april 1995, Lloyd’s Register of Shipping (C-439/93, EU:C:1995:104, punkt 18).

22 Domen SAR Schotte, punkt 16: ”Den nära anknytningen mellan tvisten och domstolen som ska avgöra den, ska inte bara bedömas på grundval av rättsförhållandena mellan juridiska personer som är etablerade i olika konventionsstater, utan även på grundval av hur dessa två företag uppträder i sina affärsförbindelser och hur de uppfattas av utomstående.”

23 Dom av den 6 april 1995, Lloyd’s Register of Shipping (C-439/93, EU:C:1995:104, punkt 19). ”En filial, agentur eller liknande är … en enhet som kan vara den huvudsakliga, till och med ende, samtalspartnern, vid avtalsförhandlingar med en utomstående.”

flera företag som konkurrerar inom samma sektor … och som dessutom bara vidarebefordrar beställningar till sitt moderföretag, utan att medverka i avslutandet eller verkställandet av affärerna”, ska inte anses vara en agentur, filial eller liknande etablering. [24]

– Den bestämmelsen ska däremot tillämpas på ett företag i en medlemsstat som ”utan hjälp av en filial, agentur eller annan etablering som inte har en självständig ställning i en annan stat, bedriver sin verksamhet [där] med hjälp av ett oberoende företag som har samma namn och ledning, som förhandlar och bedriver verksamhet i dess namn och som det använder som en förlängning av sig själv.” [25]

b) Det objektiva rekvisitet

50. Vad beträffar artikel 7.5 i förordningen ska tvisten röra rättshandlingar som avser en filials, agenturs eller annan etablerings verksamhet eller förpliktelser som den har åtagit sig i huvudkontorets namn. [26]

51. Enligt domstolen är så fallet när tvisten är en följd av verksamheten vid filialen, agenturen eller etableringen. Artikel 7.5 i förordningen ska däremot inte tillämpas när det finns inte finns något som visar att dessa enheter var inblandade i rättsförhållandet mellan parterna i det nationella målet. [27]

52. Domstolen har vidare särskilt slagit fast att en tvist om utomobligatoriskt ansvar [28] kan uppkomma till följd av en filials verksamhet, om den ”faktiskt ha[r] deltagit i åtminstone vissa av de skadevållande handlingarna”. [29]

2. Tillämpning av denna rättspraxis i förevarande mål

a) Relevant enhet enligt artikel 7.5 i förordningen

53. Av handlingarna i målet framgår att två olika företag företräder Gefion i Polen: Polins och Crawford Polska.

54. Enligt den hänskjutande domstolen medför den omständigheten svårigheter när det gäller att fastställa exakt vilken enhet som ansvarar för regleringen av skadan och för att föra talan mot försäkringsföretaget. [30]

24 Domen Blanckaert & Willems, punkterna 12 och 13.

25 Domen SAR Schotte, punkt 17. Jag anser inte att det finns en motsättning mellan den domen och domen Blanckaert & Willens, utan att de utgör två konkreta tillämpningar av samma regel. I det mål som avgjordes genom den sistnämnda domen, stod handelsagenten inte i något beroendeförhållande till det andra företaget i den inre sfären, och inte heller framstod det så i den yttre sfären, till skillnad från vad som var fallet i domen SAR Schotte.

26 Domen Somafer, punkterna 11 och 13, dom av den 19 juli 2012, Mahamdia (C-154/11, EU:C:2012:491, punkt 48), domen flyLAL-Lithuanian Airlines, punkt 59, eller beslut av den 19 november 2019, INA m.fl. (C-200/19, ej publicerat, EU:C:2019:985, punkt 35).

27 Dom av den 11 april 2019, Ryanair (C-464/18, EU:C:2019:311, punkterna 34 och 35).

28 Det råder ingen tvist om huruvida CNP:s talan mot Gefion ska anses avse skadestånd ”utanför avtalsförhållanden”, i den mening som avses i förordningen.

29 Domen flyLAL-Lithuanian Airlines, punkt 63.

30 Punkt 24 i beslutet att begära förhandsavgörande. Som bevis på dessa svårigheter hänvisar Sąd Rejonowy w Białymstoku (Regionala domstolen i Białystok)till en begäran om förhandsavgörande i ett annat mål, där talan också väckts mot Gefion, vilken gav upphov till dom av den 27 februari 2020, Corporis (C-25/19, EU:C:2020:126) (nedan kallad domen Corporis).

55. Hur berättigade dessa bekymmer än må vara ska de inte behandlas inom ramen för detta förslag till avgörande, utan det ska bara handla om tolkningen av artikel 7.5 i förordningen. [31]

56. Det är däremot viktigt att få klarlagt ordentligt vilken av de två enheter som företräder försäkringsföretaget i Polen som tillskrivs den verksamhet som föranlett tvisten. Granskningen av de faktorer som definierar en filial, agentur eller annan etablering enligt artikel 7.5 i förordningen, ska göras med avseende på den enheten.

57. Beslutet att begära förhandsavgörande är inte så tydligt som man skulle önska på den punkten. Jag lutar emellertid mot uppfattningen att det företaget är Crawford Polska. Den slutsatsen skulle kunna dras av beslutet att begära förhandsavgörande, i vilket det dessutom anges att tvisten har sitt ursprung i den skadereglering som just Crawford Polska gjorde. [32]

58. Med förbehåll för att det i slutändan ankommer på den hänskjutande domstolen att pröva detta, ska jag således utgå från att det är Crawford Polska som är den relevanta enheten med avseende på artikel 7.5 i förordningen.

b) Hur Crawford Polska ska betecknas och hur dess handlande ska bedömas

59. För att kunna besvara den andra tolkningsfrågan måste det dels klargöras huruvida Crawford Polska uppfyller villkoren för en filial, agentur eller annan etablering i artikel 7.5 i förordningen och dels i vilken mån företaget aktivt medverkade i de händelser som gav upphov till den nationella tvisten.

60. Båda dessa aspekter är av uppenbart faktiskt karaktär och det är bara den hänskjutande domstolen som har lämpliga förutsättningar att pröva dem, mot bakgrund av dess närhet till de faktiska omständigheterna. Jag ska därför nöja mig med att göra några påpekanden.

61. Det första rör Gefions invändning mot att beteckna Crawford Polska som en filial, agentur eller annan etablering, eftersom det enligt Gefion är en självständig enhet som även ansvarar för att reglera skador för andra försäkringsgivares och enheters räkning. [33]

62. Enligt min uppfattning medför ingen av dessa två faktorer (självständighet och avsaknad av ensamrätt) att artikel 7.5 i förordningen inte ska tillämpas, när andra omständigheter, i kombination, framträder på det sätt som är utmärkande för syftet med bestämmelsen och den underordnade enheten dessutom är materiellt så utrustad att det kan förhandla med tredje man.

63. Jag instämmer således med den hänskjutande domstolens och kommissionens bedömning, [34] på grundval av följande uppgifter rörande Crawford Polskas ställning och verksamhet:

– Det har formen av ett aktiebolag, vilket innebär att det enligt polsk lag har en styrelse (och således en affärsledning).

31 Jag medger att en sådan uppdelning av försäkringsverksamheten som Gefion tycks göra skulle kunna ha betydelse för bestämmelsens tillämplighet, till exempel på grund av att det gör det svårare för allmänheten att uppfatta att ett lokalt företag är en förlängning av moderföretaget. Artikel 7.5 i förordningen ska emellertid tolkas strikt och det följer dessutom av dess lydelse att de omständigheter som avgör om den är tillämplig bara ska vara de som rör den konkreta tvisten. I överensstämmelse med skälet till att den finns (att det föreligger en nära anknytning mellan tvisteföremålet och domstolen), godtas med andra ord inte att svaranden har vilken närvaro som helst i en medlemsstat, utan det ska vara i form av en enhet som medverkar i den verksamhet som föranlett tvisten.

32 Enligt kommissionen, som också utgår från att så är fallet, syftar den hänskjutande domstolen på detta företag i sin fråga. Jag anser att det är sannolikt, bland annat mot bakgrund av punkterna 26 och 28 i beslutet att begära förhandsavgörande.

33 Gefions skriftliga yttrande, punkterna 20 och 21. I detta sammanhang redogör Gefion för sina egna synpunkter på artikel 152 i Solvens II-direktivet och föreslår att en enhet av sådan karaktär, i enlighet med den bestämmelsen aldrig är att betrakta som en filial, agentur eller annan etablering i den mening som avses i artikel 7.5 i förordningen. Jag ska återkomma till dessa frågor senare.

34 Beslutet att begära förhandsavgörande, punkt 26, och kommissionens yttrande, punkterna 56, 58 och 60. I detta sammanhang nämner den hänskjutande domstolen och kommissionen artikel 145 i Solvens II-direktivet som jag också ska behandla senare.

– Det företräder Gefions intressen i Polen och betonar i sin skriftväxling att det har fullmakt att handla i Gefions namn.

– Crawford Polska har enligt de befogenheter företaget fick år 2016, full behörighet att bedriva skadereglering med rättsverkan för försäkringsgivaren, vilket innebär att tredje man inte behöver vända sig direkt till Gefion i ärenden som rör den verksamheten.

64. Det är dessutom logiskt att anta att Crawford Polska har de materiella resurser som krävs för att bedriva sådan verksamhet. Detta är ett villkor som måste vara uppfyllt för att Crawford Polska ska kunna betecknas som ”ett verksamhetscentrum som varaktigt framträder som representant för ett företag till vilket det hör”, i den mening som avses i artikel 7.5 i förordningen. Den hänskjutande domstolen bör ta ställning till detta och i förekommande fall inhämta den information som är relevant i enlighet med dess lagstiftning.

65. Mitt andra påpekande rör Crawford Polskas deltagande i den verksamhet som föranlett tvisten, det vill säga i skaderegleringen och i beslutet att bara betala ut en del av det yrkade skadeståndet.

66. Enligt den hänskjutande domstolens redogörelse för de faktiska omständigheterna var det Crawford Polska (och inte Gefion) som fattade det beslutet, vilket har avgörande betydelse för tvistens uppkomst.[35] Om denna omständighet bekräftas har Crawford Polska inte bara varit en mellanhand som vidarebefordrat information, utan bidragit aktivt till den rättsliga situation som gav upphov till tvisten.

67. Crawford Polska har då även uppfyllt villkoren för att domstolarna i den stat där företaget är etablerat ska anses ha internationell behörighet, för att pröva en talan som den försäkrade (eller de som inträtt i dennes ställe) väckt mot Gefion.

68. I och med detta finns tillräcklig grund för att besvara den andra tolkningsfrågan, så som den är formulerad. Det krävs då inga ytterligare överväganden rörande betydelsen av Solvens II-direktivet, vilket jag uteslutande ska behandla för fullständigheten skull och för att inte lämna de som har inkommit med skriftliga yttranden i målet utan svar.

C. Betydelsen av Solvens II-direktivet för tolkningen av artikel 7.5 i förordningen

69. Den hänskjutande domstolen (marginellt), Gefion och kommissionen har nämnt att artiklarna 145 och 152 i Solvens II-direktivet skulle kunna ha betydelse för avgörandet av tvisten.

70. Gefion och kommissionen pekar i sina yttranden på ett samband mellan dessa bestämmelser och artikel 7.5 i förordningen, närmare bestämt följande:

– Att döma av kommissionens argument förefaller det[36] som att den anser att när ett försäkringsföretag bedriver ekonomisk verksamhet i en annan stat genom en ”stadigvarande närvaro” i den mening som avses i artikel 145 i Solvens II-direktivet,[37] finns det en filial, agentur eller annan etablering i den mening som avses i artikel 7.5 i förordningen.[38]

35 Punkt 5 i beslutet att begära förhandsavgörande.

36 Jag använder formuleringen ”förefaller det”, eftersom kommissionen i själva verket inte uttryckligen påstår att det finns ett automatiskt samband mellan de två bestämmelserna.

37 Enligt denna bestämmelse ska ett försäkringsföretag som önskar etablera en filial inom en annan medlemsstats territorium underrätta hemmedlemsstatens tillsynsmyndigheter därom, samt lämna viss information. I punkt 1 i denna artikel föreskrivs att ”[e]tt företags stadigvarande närvaro inom en medlemsstats territorium ska betraktas som en filial, även om närvaron inte har formen av en filial utan endast består av ett kontor som förestås av företagets egen personal eller av någon som är fristående från företaget men har en stående fullmakt att företräda företaget på samma sätt som en agentur”.

38 Punkt 61 i kommissionens yttrande.

– Gefion har gjort gällande att den omständigheten att en representant har utsetts enligt artikel 152 i Solvens II-direktivet, inte innebär att det går att väcka talan mot försäkringsföretaget enligt artikel 7.5 i förordningen. Enligt Gefion utesluter artikel 152.3 i sig att representanten betecknas som en ”filial” i den mening som avses i artikel 145 i Solvens II-direktivet. [39]

71. Den hänskjutande domstolen har å sin sida antytt att det sätt på vilket en enhet betecknas enligt Solvens II-direktivet gör det möjligt att dra slutsatsen att ”Crawford Polska … ska behandlas som en annan etablering till motparten [Gefion] i den mening som avses i artikel 7.5 i förordningen …”. [40]

72. Jag ska nu undersöka dessa argument, samtidigt som jag vill erinra om att jag redan har uttalat mig om tolkningen av artikel 7.5 i förordningen, vilken ska vara autonom och beakta förordningens systematik och syften.

1. Begreppen ”stadigvarande närvaro” och ”representant” i Solvens II-direktivet

73. Enligt Solvens II-direktivet ska ett företag som är etablerat i en medlemsstat och som vill utöva försäkringsverksamhet i en annan medlemsstat underkastas vissa kontroller, [41] vilka skiljer sig åt beroende på vilket alternativ som företaget har valt.

74. Ett försäkringsföretag som vill utöka sin verksamhet inom ramen för *etableringsfriheten* ska underrätta tillsynsmyndigheterna i hemmedlemsstaten om sin önskan att etablera sig i en annan stat och tillhandahålla de uppgifter som krävs enligt artikel 145 i direktivet. [42]

75. På denna grund bedömer tillsynsmyndigheterna i hemmedlemsstaten om förslaget till etablering är genomförbart. Om denna bedömning ger ett positivt resultat översänds den information som beskrivs i artikel 146.1 i direktivet. [43] Försäkringsföretaget får då påbörja sin gränsöverskridande verksamhet i värdmedlemsstaten, via en filial eller en stadigvarande närvaro som betraktas som en filial.

76. Om försäkringsföretaget väljer att bedriva sin verksamhet utanför hemmedlemsstaten inom ramen för *friheten att tillhandahålla tjänster*, ska det också underrätta tillsynsmyndigheterna i den staten om sin avsikt. [44]

77. Vad beträffar ansvarsförsäkring för motorfordon, krävs det dessutom enligt direktivet att försäkringsföretaget utser ”en representant, bosatt eller etablerad inom [värd]medlemsstatens territorium, som ska inhämta alla upplysningar som behövs om försäkringsfall, och som har fullmakt att företräda företaget i förhållande till skadelidande som skulle kunna framställa anspråk, innefattande rätt för representanten att betala ersättningar i anledning av sådana anspråk och att företräda företaget, eller vid behov låta det företrädas, inför den medlemsstatens domstolar och myndigheter i angelägenheter som rör sådana försäkringsfall” (artikel 152).

39 Gefions skriftliga yttrande, punkt 21. Gefion har gjort gällande att dess verksamhet i Polen bedrivs inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster, att Gefion har uppfyllt kraven i Solvens II-direktivet och att de danska och polska tillsynsmyndigheterna inte har invänt mot detta. Detta argument räcker, enligt Gefion, för att slå fast att artikel 7.5 i förordningen inte är tillämplig.

40 Punkt 28 in fine i beslutet att begära förhandsavgörande.

41 Enligt skäl 11 i Solvens II-direktivet leder det till en ”harmonisering som är nödvändig och tillräcklig för att uppnå ett ömsesidigt erkännande av auktorisationer och tillsynssystem”, och därigenom en enda auktorisation som är giltig inom hela gemenskapen och som medger att tillsynen över ett företag utövas av hemmedlemsstaten.

42 Dessa uppgifter innefattar bland annat tilltänkt affärsverksamhet, etableringens organisationsstruktur och namn på en person som har tillräckliga befogenheter att ingå rättshandlingar som binder försäkringsföretaget i förhållande till tredje part.

43 Till myndigheterna i värdmedlemsstaten och till det berörda företaget. De ska även intyga att företaget uppfyller solvenskapitalkravet och minimikapitalkravet.

44 I artikel 148.1 i Solvens II-direktivet föreskrivs att tillsynsmyndigheterna i hemmedlemsstaten i det fallet ska överlämna viss information till tillsynsmyndigheterna i den medlemsstat inom vars territorium företaget avser att bedriva verksamhet.

78. Personer som framställer anspråk i anledning av händelser som inträffat inom värdmedlemsstatens territorium, beträffande ansvarsförsäkring för motorfordon, får inte komma i en mindre förmånlig ställning på grund av det alternativ som försäkringsföretaget har valt.

79. I just detta sammanhang saknar det således betydelse om företaget handlar inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster eller genom ett etableringsställe (filial eller stadigvarande närvaro som betraktas som en filial) i den värdmedlemsstat där försäkringsfallet har inträffat.[45]

80. Solvens II-direktivet är inte särskilt tydligt när det gäller begreppet ”stadigvarande närvaro” och det innehåller inte heller några detaljerade föreskrifter om regelverket för försäkringsföretagets representant,[46] förutom att denne ska ha fullmakt att företräda företaget i förhållande till skadelidande som skulle kunna framställa anspråk och att företräda företaget inför domstolar och myndigheter i angelägenheter som rör sådana försäkringsfall.

81. Indirekt innehåller direktivet emellertid vissa uppgifter, i artiklarna 145 (för den stadigvarande närvaron) och 152 (för representanten), som bidrar till att klargöra dess gränser:

– Den stadigvarande närvaron måste inte ha formen av en filial. Den får betraktas som en filial och bestå av ett kontor som förestås av företagets egen personal eller av någon som är fristående från företaget men har en stående fullmakt att företräda företaget på samma sätt som en agentur. Den ska i båda fallen ha befogenheter att ingå rättshandlingar som binder försäkringsföretaget i förhållande till tredje man.

– Representantens uppgifter innebär inte i sig att denne ska betraktas som en filial. I artikel 152.3 i Solvens II-direktivet föreskrivs att ”[d]et förhållandet att en representant utses ska inte i sig innebära etablering av en sådan filial som avses i artikel 145”.[47]

82. Därtill kommer de faktorer som domstolen har utvecklat i sin rättspraxis i olika mål om förhandsavgörande. Jag ska redogöra för dessa nedan, eftersom de påverkar min uppfattning om skillnaden mellan dessa rättsinstitut och instituten i artikel 7.5 i förordningen.

2. Förhållandet mellan filialen eller den stadigvarande närvaron och representanten och artikel 7.5 i förordningen

a) Den ”stadigvarande närvaron” som ”filial, agentur eller annan etablering”

83. Med filial, agentur eller annan etablering enligt artikel 7.5 i förordningen avses ett verksamhetscentrum som varaktigt framträder som representant för ett företag till vilket den hör, har en affärsledning och är materiellt så utrustat att det kan förhandla med tredje man med bindande verkan för det sistnämnda företaget.

84. Att visa att dessa villkor är uppfyllda kan vara lättare om försäkringsföretaget väljer att utvidga sin verksamhet till andra medlemsstater än hemmedlemsstaten inom ramen för etableringsfriheten, efter att ha vidtagit de åtgärder som krävs, och inrättar en filial eller en stadigvarande närvaro som betraktas som en filial, i den mening som avses i artikel 145 i Solvens II-direktivet.

45 Artikel 151 i Solvens II-direktivet. Se domen Corporis, punkt 35.

46 Se, för ett liknande resonemang, domen Corporis, punkt 37: ”denna bestämmelse [artikel 152.1 första stycket i Solvens II-direktivet] … preciserar [inte] den exakta omfattningen av den behörighet som i detta avseende tillkommer försäkringsföretagets representant”.

47 Enligt artikel 152.2 får ”[v]ärdmedlemsstaten … inte kräva att representanten för det skadeförsäkringsföretag som utsett denne vidtar några andra åtgärder än dem som anges i punkt 1”.

85. När talan väcks mot ett försäkringsföretag som har säte i en medlemsstat och en *filial* i en annan medlemsstat, som uppfyller kraven i artikel 145 i Solvens II-direktivet, för försäkringsföretagets räkning har medverkat i de åtgärder som har föranlett tvisten, finns det normalt sett i själva verket en ”filial”, en ”agentur” eller en ”etablering” i den mening som avses i artikel 7.5 i förordningen. [48]

86. Så är även fallet, mot bakgrund av innehållet i artikel 145 i Solvens II-direktivet, om försäkringsföretaget som ett sätt att utöva sin etableringsfrihet väljer att ha en stadigvarande närvaro av sådan karaktär att den kan anses vara en filial. [49]

87. Om denna stadigvarande närvaro består ”av ett kontor som förestås av företagets egen personal eller av någon som är fristående från företaget men har en stående fullmakt att företräda företaget på samma sätt som en agentur” (artikel 145.1 i Solvens II-direktivet), är det inte alltför svårt att se att den i sin tur uppfyller villkoret i artikel 7.5 i förordningen:

– Domstolens rättspraxis rörande begreppet ”stadigvarande närvaro” inom ramen för etableringsfriheten i artikel 43 FEUF, kräver att förekomsten av den ska kunna konstateras ”utifrån objektiva omständigheter som kan kontrolleras, däribland i vilken grad företaget existerar fysiskt i form av lokaler, personal och utrustning”. [50]

– Enligt artikel 145.2 i Solvens II-direktivet ska försäkringsföretaget, för att få etablera sig i en annan medlemsstat, underrätta hemmedlemsstatens tillsynsmyndigheter om namn på en person som har tillräckliga befogenheter att ingå rättshandlingar som binder försäkringsföretaget i förhållande till tredje part, inom ramen för filialen eller den stadigvarande närvaron.

88. Frågan kvarstår dock huruvida det finns andra villkor som måste vara uppfyllda för att en stadigvarande närvaro ska anses vara en ”etablering” i den mening som avses i Solvens II-direktivet. Frågan är bland annat om den behöver stå under försäkringsföretagets ledning och kontroll och om den behöver driva sin verksamhet med uteslutande, eller starkt övervägande, anknytning till det sistnämnda företaget. [51]

89. I det här aktuella sammanhanget anser jag att den frågan inte behöver besvaras. När det gäller tillämpningen av artikel 7.5 i förordningen är de två faktorerna inte avgörande.

90. Det är däremot avgörande att den stadigvarande närvaro som anses vara en filial har tillräckliga resurser (affärsledning, lokaler, personal, utrustning) för att agera och att den medverkat i det rättsförhållande som ligger till grund för tvisten, på ett sådant sätt som följer av domstolens ovannämnda rättspraxis. [52]

48 Frågan huruvida begreppen ”filial” i artikel 7.5 i förordningen och i Solvens II-direktivet automatiskt ska anses likvärdiga, har inte tagits upp i förevarande mål. Även om svaret rent intuitivt förefaller vara jakande, vill jag erinra om att begreppet filial används med olika betydelser i direktivet: dels i en allmän betydelse i artikel 13.11 under rubriken ”Definitioner”, dels i en särskild betydelse i artikel 162.2 i kapitel IX i avdelning I och dels i artikel 268.1 b i avdelning IV. Det faller utanför ramen för detta förslag till avgörande att bedöma huruvida alla dessa per definition uppfyller kraven i förordningen.

49 Likställandet mellan en filial och en stadigvarande närvaro har sitt ursprung i dom av den 4 december 1986, kommissionen/Tyskland (205/84, EU:C:1986:463). Det stadfästes senare av lagstiftaren genom artikel 3 i rådets andra direktiv 88/357/EEG av den 22 juni 1998 om samordning av lagar och andra författningar som avser annan direkt försäkring än livförsäkring, och med bestämmelser avsedda att göra det lättare att effektivt utöva friheten att tillhandahålla tjänster samt om ändring av direktiv 73/239/EEG (EGT L 172, 1988, s. 1; svensk specialutgåva, område 6, volym 2, s. 175).

50 Dom av den 26 oktober 2010, Schmelz (C-97/09, EU:C:2010:632, punkt 38).

51 I Tolkningsmeddelande rörande friheten att tillhandahålla tjänster och det allmänna bästa inom försäkringsbranschen (EGT C 43, 2000, s. 5), s. 9–12, gör kommissionen gällande att båda villkoren ska vara uppfyllda.

52 Punkterna 38–52 i detta förslag till avgörande.

91. I denna rättspraxis betonar som nämnts domstolen att anknytningen mellan tvisteföremålet och den domstol som ska pröva tvisten, inte enbart ska bedömas på grundval av de befintliga rättsförhållandena mellan enheter som är etablerade i olika medlemsstater, utan även på grundval av det sätt de uppträder i sina affärsförbindelser och hur de uppfattas av utomstående.

92. Det är således en kombination av de faktorerna, i ett konkret fall, (och inte vilken grad av kontroll som försäkringsföretaget utövar över enheterna i värdmedlemsstaten, och inte heller i vilken grad de sistnämnda enheterna uteslutande är knutna till försäkringsföretaget), som gör det möjligt att avgöra huruvida det finns en nära anknytning mellan en tvist och den domstol som ska pröva tvisten.

b) ”Representanten” i artiklarna 151 och 152 i Solvens II-direktivet

93. När ett försäkringsföretag utvidgar sin verksamhet till en annan medlemsstat inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster, kan det hända [53] att det inte finns några sådana materiella tecken som kan visa att det finns en filial, agentur eller annan etablering i den mening som avses i artikel 7.5 i förordningen.

94. När det gäller ansvarsförsäkring för motorfordon kan den representant som försäkringsföretaget ska utse i värdstaten knappast ge upphov till en tvist ”som hänför sig till verksamheten vid en filial, agentur eller annan etablering” i den mening som avses i artikel 7.5 i förordningen, om representanten bara utför de uppgifter som anges i artikel 152 i Solvens II-direktivet.

95. Enligt artikel 152.4 i Solvens II-direktivet får medlemsstaterna [54] godkänna att en enda representant utför sådana skaderegleringsuppgifter som anges i samma artikel samt sådana uppgifter som regleras i artikel 21 i direktiv 2009/103/EG. [55] Därmed medges det underförstått att de båda kategorierna av representanter har motsvarande uppgifter, vilket även domstolen har bekräftat. [56]

96. Likställandet av dessa två typer av representanter innebär i allmänhet att den som avses i artikel 152 i Solvens II-direktivet bara tar emot och överför uppgifter för att underlätta skaderegleringen samt betalar ut den ersättning som försäkringsföretaget har beslutat om. [57] För övrigt har representantens bara en passiv uppgift i sådana ärenden.

97. Domstolen har beträffande en sådan representant som avses i artikel 4 i direktiv 2000/26 (vilken motsvarar artikel 21 i direktiv 2009/103), slagit fast att denne endast fungerar som en mellanhand. Erbjudanden om ersättning kommer bara från försäkringsföretaget. [58]

98. Denna avgränsning av funktioner är förenlig med artikel 21.6 i direktiv 2009/103, enligt vilken skaderegleringsrepresentanten ”inte [ska] anses vara ett etableringsställe enligt … enligt förordning (EG) nr 44/2001”.

53 Eftersom utövandet av denna frihet inte utesluter att den som tillhandahåller tjänsten har viss stadigvarande infrastruktur i värdstaten (dom av den 30 november 1995, Gebhard, C-55/94, EU:C:1995:411), utesluter jag inte att en viss aktör kan framträda på det sätt som krävs för att bestämmelsen ska vara tillämplig. I det fallet kan en utomstående väcka talan mot försäkringsbolaget vid domstol i den ort där infrastrukturen finns, i tvister på grund av verksamhet som hänger samman med utnyttjandet av denna infrastruktur.

54 Om försäkringsföretaget inte har utsett någon representant.

55 Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/103/EG av den 16 september 2009 om ansvarsförsäkring för motorfordon och kontroll av att försäkringsplikten fullgörs beträffande sådan ansvarighet (EUT L 263, 2009, s. 11). I artikel 152 i Solvens II-direktivet nämns fortfarande ordagrant artikel 4 i direktiv 2000/26/EG, vilken det numera återknyts till i artikel 21 i direktiv 2009/103, med undantag av punkt 7.

56 Dom av den 10 oktober 2013, Spedition Welter (C-306/12, EU:C:2013:650, punkterna 21 och 23), och dom av den 15 december 2016, Vieira de Azevedo m.fl. (C-558/15, EU:C:2016:957, punkt 33), beträffande den representant som regleras i artikel 21 i direktiv 2009/103 (då artikel 4 i direktiv 2000/26), samt domen Corporis, beträffande den representant som artikel 152 i Solvens II-direktivet handlar om.

57 Det innefattar en rätt att ta emot en ansökan om stämning mot det försäkringsbolag som finns i en annan medlemsstat, i vilken det yrkas ersättning för en trafikolycka, vilket prövades i domen Corporis.

58 Dom av den 15 december 2016, Vieira de Azevedo m.fl. (C-558/15, EU:C:2016:957, punkterna 25 och 26).

99. Jag vill erinra om att utnämningen av en sådan representant som avses i artikel 152 i Solvens II-direktivet och som krävs ”för de ändamål som anges i artikel 151”, bygger på försäkringsföretagets skyldighet att behandla alla som framställer anspråk lika, en skyldighet som det ankommer på värdmedlemsstaten att kontrollera att den uppfylls. Dessa får inte komma i en mindre förmånlig ställning på grund av att det företaget täcker en risk inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster och inte inom ramen för en etablering.

100. Kravet på likabehandling räcker emellertid inte för att artikel 7.5 i förordningen ska tolkas så att den utan vidare medger att talan väcks mot försäkringsföretaget i en medlemsstat där det inte har etablerat sig, enbart på grund av att det har en skaderegleringsrepresentant där.

101. Generellt finns det således inte tillräcklig grund för att knyta tillämpningen av artikel 7.5 i förordningen till en representant som utsetts enligt artikel 152 i Solvens II-direktivet som enbart utför sådana uppgifter som anges i den bestämmelsen, med avseende på omständigheterna kring en ansvarsförsäkring för motorfordon.

102. För att artikel 7.5 i förordningen ska vara tillämplig, när försäkringsföretaget bara har en representant som utför de uppgifter som anges i artikel 152 i Solvens II-direktivet i värdstaten, måste det föreligga andra grunder för att andra domstolar än de där svaranden har hemvist ska ha internationell behörighet. [59]

103. Så är fallet om representanten uppfyller de villkor som gör att denne kan anses vara en filial, agentur eller annan etablering för försäkringsföretaget och aktivt har deltagit i den verksamhet som ger upphov till den talan som tredje man väcker mot sistnämnda företag.

104. Det kan för övrigt inte uteslutas att utövandet av försäkringsverksamheten utanför hemmedlemsstaten, inom ramen för tillhandahållande av tjänster, medför att talan väcks mot ett försäkringsföretag som rimligen (vad avser domstols internationella behörighet) borde kunna avgöras i en annan stat än den där företaget har säte.

105. Samtidigt som kravet på jämvikt mellan parternas rättigheter och en god rättskipning framför allt tar sig uttryck i regeln att talan ska väckas vid domstolarna där svaranden har hemvist, finns det alternativ för käranden i förordningen, som att väcka talan på den plats där händelsen inträffade. [60]

106. Förordningen skyddar dessutom en kärande som är ”den svaga parten” i försäkringsförhållandet genom särskilda bestämmelser om internationell behörighet (de som finns i avsnitt 3 i kapitel II), vilka inte är beroende av vilken typ av närvaro som försäkringsföretaget har i ett område. På samma sätt behandlas en skadelidande som får väcka talan direkt.

c) Tillämpning i förevarande fall

107. Gefion har gjort gällande att företaget bedriver sin verksamhet i Polen som ett uttryck för friheten att tillhandahålla tjänster, med godkännande av tillsynsmyndigheterna i hemmedlemsstaten och värdmedlemsstaten.

108. Av kommissionens yttrande framgår emellertid att Crawford Polskas verksamhet i själva verket bedrivs inom ramen för etableringsfriheten. Den hänskjutande domstolen tycks (underförstått) vara av samma uppfattning.

59 Se skäl 16 i förordningen.

60 Vid ett anspråk som det i förevarande mål, vilket framställs som att det är av utomobligatorisk karaktär.

109. Så som jag har försökt att förklara kan, inom ramen för artikel 7.5 i förordningen, den grund på vilken ett försäkringsföretag bedriver sin verksamhet i en medlemsstat visa såväl att de krav som ställs i den artikeln är uppfyllda (vilket ofta är fallet när företaget handlar inom ramen för etableringsfriheten), som att de inte är det (vilket i allmänhet är fallet när det handlar inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster).

110. Denna grund avgör som nämnts inte huruvida artikel 7.5 i förordningen är tillämplig, utan den bedömningen ska göras mot bakgrund av de tolkningskriterier som följer av domstolens rättspraxis.

111. Enligt dessa kriterier kan Gefions verksamhet i Polen, via bolaget Crawford Polska, motivera att de polska domstolarna har internationell behörighet på det sätt som jag har redovisat ovan, eftersom det rör sig om en tvist där tredje man har väckt talan mot Gefion, till följd av ett beslut som Crawford Polska har fattat och som är bindande för försäkringsföretaget.

112. Frågan huruvida Gefion handlar med stöd av artikel 147 och följande artiklar i Solvens II-direktivet är således inte avgörande.

V. Förslag till avgörande

113. Mot bakgrund av vad som ovan anförts föreslår jag att domstolen lämnar följande svar på den andra tolkningsfrågan från Sąd Rejonowy w Białymstoku (Regionala domstolen i Białystok, Polen):

”Artikel 7.5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område ska tolkas så, att ett bolag som är etablerat i en medlemsstat och som handlar inom ramen för ett avtal med ett försäkringsföretag som har sitt säte i en annan medlemsstat, kan anses vara en ’filial, agentur eller annat etableringsställe’ för försäkringsföretaget om följande kumulativa villkor är uppfyllda:

– Det bedriver verksamhet i en medlemsstat och betalar ut ersättning för sakskador enligt en ansvarsförsäkring för motorfordon, vars risker försäkringsföretaget täcker.

– Det framstår utåt som en förlängning av försäkringsföretaget.

– Det har en affärsledning och är materiellt så utrustat att det kan förhandla med tredje man på så sätt att denne – trots att han vet att det eventuellt uppkommer ett rättsförhållande med försäkringsföretaget – inte behöver vända sig direkt till detta företag.”